

ERDÉLYI GAZDA

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET

Megjelenik minden pénteken legalább egy iven és az egyleti tagoknak ingyen küldetik meg.

Nem tagok egész évre 4 frt, félévre 2 frttal fizethetnek elő, negyedéves előfizetés el nem fogadtatik.

HIVATALOS

KÖZLÖNYE.

Pénz- és értékküldemények az ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ (Dr. Hintz György, e. pénztárnokhoz), a lap szellemi részét illető közlemények az ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ (Gamauf Vilmos, e. titkárhoz) címzendők.

A hirdetési díjszabályzatot lásd az utolsó lapon

Lapfelügyelő bizottság: Paget János elnök; Berde Áron, b. Huszár Sándor, Mina János, Szabó Samu, Szentgyörgyi József.

Adalékok állattenyésztésünk történetéhez.*)

III

Előbbeni cikkemben körvonaloztam ama csapásokat, melyek szarvasmarha állományunkat oly gyakorta megtizedelték.

De megtörtént az is, hogy a gazdák nem elégték meg az elemi csapásoktól való megtizedeléseket, hanem a megmaradt marháktól is mindenképpen szabadulni kívántak s ha el nem adhatták, mihamarább leölték saját fogyasztásra.

Ilyen eset előadta magát Erdélyben, holott az erdélyi udvari korlátnokságnak 1816. február 9-én a fejedelemhez tett felterjesztése szerint: 1814-től 1815-re az ökrök száma 50298, a teheneké 40,093, a borjúké 18325 darabbal csökkent.

Okát gróf Bánffy György Erdély főkormányzója, mint kir. biztosnak 1813 évi december 24-én kelt jelentésében találjuk; nóha szintén hihetetlennek látszik, hogy ingyen kiszolgáltatásokkal ennyire zsarolták a köznépet, mint ez ama jelentésből kitetszik. Az 1813-ki év utolsó 8 hónapjában t. i. sáncczásás, vár- és utesinálásra 100,000 munka nap s több ezer szekér vétetett igénybe. Azon felül ezer előfogati és 1676 podgyászoló, s a mi mindezeknél több: naponként 5000 szekérral hordatták az or-

szág különböző vidékeiről, a köznép legkisebb kárpotlása nélkül, a Bukovina szélén fölállított „Friedens truppen“ számára szükségelt nagy mennyiségű eleséget.*)

Ki csodálkozhatik ilyenek után, hogy a kétségbeesett köznép tuladott marháján; nóha e körülmény egy oknál több volt, hogy az 1817-ki inség és éhhalál oly borzasztó mérveket öltött!

Valóban fényes illusztrációja a lények szaporodási képességének, hogy hazánk nagyban és egészben véve nemcsak belszükségletét fedezhette, marhaállományából, hanem még jelentékeny kivitel is üzhetett. Fejedelmeink pedig a marhakivitel előmozdítását illetőleg, mentül kevesebbet lenditettek, sőt azt nem ritkán nagyon megnehezítették. Mátyás király kivételt képez e téren is.

Mátyás valóban fejedelmi ajándékai kiegészítő részét nem ritkán cimeres ökrök képezték.

Igy Bécs-Ujhely bevétele után (1487 aug. 24.) az ottvaló szegénységnek azonnal 150 ökröt és 100 akó bort ajándékozott. A váradi püspökkel — kinek azon feladat jutott az álnok Frigyes császár fiával béke alkudozásokba bocsátkozni — 12000 aranyat, 400 hordó jó bort és 400 ökröt küldött Linzbe.

Az ökröket nem ritkán Erdélyben vásárolta, holott a mészárosok ez időben igen élénk marhake-

*) Lásd az Erdélyi Gazda mult 1875 évi 8 és 52 számát. Szerk.

*) L. Gróf Teleki Domokos értekezését „Az 1817-ki inségről.“ Budapesti szemle 1862. 310. l.

reskedést üztek. Így fönmaradt levelei közül hármat őriznek a százszok nemzeti archivumokban. E levelek 1475-ből Budáról és Szegedről vannak keltezve, utasítván a szebeni polgármester, hogy Kaadar Tamás szebeni polgárnak két — 95 és 98 darabból álló — ökör szállítmányáért a király számlájára eszközölje a teljes fizetést.

A király Erdély marhakiviteli kereskedését más tekintetben is hathatósan gyámolította. Két ízben — 1466 ápril 22-én Budáról és 1489 február 10-én Bécsből keltezett rendeletekkel — megtiltotta t. i. a magyarországi kereskedőknek, hogy Moldovában és Oláhországban nyers bőrtet vásároljanak; mely tilalmazás kétségtelenül csak az erdélyi kivitel javára történt.

Egy évszázaddal később — 1560 körül — szarvasmarha kivitelünk Herberstein szerint évenként 80,000—100,000 darabra ment

De ezen kedvező állapot csak rövid ideig tartott e marhakivitelünk újabb fölvirágzása ismét csak a 18. század elején állott be, midőn hazánknak a Buccarin át kivitt szarvasmarha után évenként 600,000 forint bevétele volt, s maga a harminczad 30,000 forint évi jövedelmet huzott jelzett kivitel nyomán.*)

De ezen tetemes kivitel ismét csak rövid ideig tartott. Az osztrák államférfiak hagyományos politikája csakhamar megtalálta módját, hogy hazánk az örökös tartományoknak e tekintetben is gyarmata maradjon; t. i. a tengerparttól egyszerűen elzártunk, s a kivitel erőszakosan Bécs felé irányoztatott.

Az 1751-ki országgyűlés elég drastikusan fölirt e részben — de sikertelenül.

„Fájdalmas az ország lakósainak az is“ — mondja többi közt említett felirat — „hogy tiltanak marháikat Bécsen túl hajtani; a német birodalmi kereskedőknek pedig Magyarországra marhavásárlásért jőni meg nem engedtetik; s ekként azon csekély haszon is, mely gyöngé kereskedésünkből származhatnék, a bécsi mészárosok által foglaltatik le. A marhakereskedők, más módjuk az eladásra nem lévén, marháikat az osztrákoknak ezek tetszése szerint kénytelenek elvesztegetni; azok árát azonban egészen ritkán kapják meg, hanem külön-

féle határnapokra utasítatnak s azok elmulta után is tovább várni kényszerítettnek. Midőn pedig panaszaikat e miatt a törvény hatóságokhoz benyújtják, kellő elégtételt ritkán nyernek; ellenben a magyarok azok követelése miatt gyakran bebörtönöztetnek. A vám akkora, hogy míg egy ökör Bécsbe jut, 36 frtot kell érte fizetni s így minden három marhából egy vámra megy fel.*)“

III. Károly alatt a marhatenyésztés emelését célzó rendeletek aerája kezdődik, mely rendeletek száma Mária Terézia uralkodásának végeig 60-ra fölszaporodott; azonban mégis csak II. József alatt érte volt a kormányi gyámkodás e téren is netovábbját. A fejedelem többi közt egy 1781 octóber 6-áról keltezett rendeletében meghagyta a lelkészeknek, hogy a marháival való gondos bánásmódot a szószékről kössék hiveiknek szívékre! Az 1788. július 15-ki és 1789. szeptember 28-ki udvari decretumokkal ismét a politikai hivatalnokokat utasította, hogy minden adandó alkalommal a marhák jobb ápolása és tápláltatására ösztönözzenek.

Hazánkban azonban ekkor is csak főleg a természet viselte marhaállományunknak gondját s ki annyiszor mostoha volt: most a kövér esztendők nagyobb számát küldte rája.

Arad, Békes, Bács, Csanád, Csongrád, Heves, Pest, Torontálmegyék terjedelmes pusztáin mind jobban elszaporodtak a magas füben duskálódo gulyák. . . .

Mutatja ezt Csekonics tábornok 1798-ki vállalkozása. Az illető u. i. magára vállalta az összes Olaszországban és a Zech mellett tartózkodó osztrák hadtesteket, nemkülönbén Bécsnek városát is saját kár veszélye mellett vágómarháival ellátni; s e feladatnak oly fényesen felelt meg, hogy a fejedelem elismerése a szent István renddel diszította . . .

De bizonyít állításunk mellett 1802-iki ökörkivitelünk is, mely 158,600 darabra rugott 5,736,887 forint értékben. E kedvező állapotra csakhamar bekövetkezett 1804; aztán az 1816-ki inséget megelőzőtt havas fergeteg és mai közleményem elején említett erdélyi állapotok.

Ezekkel szemben majdnem keserű gúnynak tetszik a nagy-enyedi Collegium abbéli² elhatározása a barom orvoslásnak (mint akkor nevezték:

*) Horváth M. Ipar és kereskedelem történet. Pest, 1849 111 l.

*) V. ö. Deák Farkas. A nemzetgazd. tört. 99. l.

artis Veterinariae) tanszéket állítani; mely tanszékét 1811-ben a derék Dr. Baricz János csakugyan elfoglalta.

De ha megfogyatkozott is a marhaállomány, megmaradtak a nagy terjedelmű puszták, — melyek számát Schwartner 1809-ben 1300-ra tette; — és a pusztai gazdálkodás főleg mégis csak a marhatartáson alapult; mely a magyar gazdának évszázadokon át majdnem egyetlen anyagi reménye volt s egyik büszkeségét alkotta még e század első felében is.

Midőn 1820-ban a királyi pár meglátogatta hazánkat: a magas vendégeknek a hazai állattenyésztés néhány jellegző szokását mutatták be; mért hát mi mással dicsekedett volna akkor a magyar gazda?!

A látvány színhelye a szent lőrinci puszta (akkorában Majerffy bérlete, ma gróf Lónyai tulajdona) képezte. Mindenekelőtt 30 gulyás Grassalkovics hercegnek 200 darabból álló egyik vadgulyáját hajtotta elé, miközben egyik gulyás egy éves borjut ragadott meg farkánál, maga elé vetvén a nyeregbe! Aztán megfogtak néhány szilaj ökröt s tehenet, bélyeget sütöttek a tomporájukra s egy vad bikát lefűelve, szarvát fűrészelték el.

A gulyás után a dudáló juhász, a disznót bal-tájával füle tövéen halálosan meglegyintő kanász, végül a csikót befogó és megnyergelő délczeg csikósra került a sor.*)

Dr. Rodiczky Jenő.

(Vége köv.)

Utmutatás a Mezőség kopárainak befásítására.

Irta: **Fekete Lajos.**

(Folytatás.)

Ha a talajt felszántani nem lehet, vagy czélszerűnek nem látszik, akkor kézzel ásatjuk az ültető gödröket sinor után, egymástól 3—5 lábnyi (1—1,6 met.) távolságra, sőt 3 éves ültőnczöknél távolabbra is. Ily távolságban lehetnek a sorok is egymástól, mit az ákác gyors növése indokol. Ha azonban a sorok közt a legelőt használni akarjuk, akkor ezek egymástól 5 öl (10 meter) távolságra is lehetnek, de ezen esetben a csemetéket közelebb ültetjük egymáshoz.

Az ültőnczöket azon esetben, ha már ákác telepítvények volnának, ezekből is nyerhetjük. Különösen alkalmazhatók erre 2—3 éves vetények, melyeknek a fölösleges csemeték eltávolítása által csak használunk. Ilyenkor a vetés-

foltokban elegendő 1—2 csemetét hagyni a többit mind kiszedhetjük. A vetésorokból megint annyit eltávolíthatunk, hogy a megmaradók az ültetésnél kiszabott távolságra álljanak egymástól s így a talajt elfoglalni rövid időn képesek legyenek. Természetes, hogy vetényeknek kifoltozására az ültőnczöket ugyanazon vetényekből szedjük s így azok szállítási költségeit megtakarítjuk. Nagy mennyiségű ültőnczöt nyerhetünk továbbá oly fiatal ákác ertvényekből, melyek 4—6 éves korukban karónak, vagy magasabb korukban más használatra jó mélyen levágtattak s az után a

tért gyöksarjaikkal elfoglalták. Fölötte elősegítjük a gyökerek kisarjadzását az által, hogy a harmat-gyökereket a tuskótól elvágjuk, s a talajt ortókapával felszaggatjuk. Legalkalmasabb e műtetre a csákánykapa (l. a 4. ábrát), mely fejsze és kapa helyett egyaránt használható.

Végre nevelhetjük az ültőnczöket csemetekertben is magról, mely mód egyedül áll rendelkezésre, midőn még ákác ertvényekkel nem birunk. A csemetekert telepítése az erdei fenyővel (lap) már leiratott.

4. ábra.

Ha az ágyak már elkészültek s tavasszal jól kitisztítva meggerelyeltettek, azokon keresztben egymástól $1\frac{1}{2}$ lábnyi (0,3—0,5 met.) távolságban $1\frac{1}{2}$ hüvelyk (4 centimeter) mély hornyokat huzunk kis kapával. Ezekbe vetjük april utolsó hetében a megforrázott magot, és $1—1\frac{1}{4}$ hüvelykre (3 centim.) földdel betakarjuk. Ha víz van a csemetekert közelében, akkor a magot csak $\frac{3}{4}—1$ hüvelyknyire (2—2,6 centim.) fedjük be földdel; hanem eső hiányában naponta öntözgetjük, hogy hamar kicsirázzék. Hogy a magoncok gyökereik tulságos kiterjesztésében gátoltassanak, lehet alkalmazni azon csemetenevelési módot is, mely a tölgnél lapon le van írva, mely szerént a mag jó földdel kitömött simafalu árkokba vettetik el. Ha a csemetéket csak harmadik évben akarjuk kiültetni, akkor vagy sokkal ritkábban vetjük el a magot a csemetekertben, vagy a már 2 éves korukban megritkitott vetényeket hagyjuk meg még egy évig, s csak akkor ültetjük ki, vagy végre a sűrűn kelt egy éves magoncokat egymástól $1\frac{1}{2}$ lábnyi (0,4 met.) távolra szét kell ültetni a faiskolában. Ez utóbbi mód azonban csak kicsiben kivihető, mert nagyobb ültetvények ily módon nagyon költségesek lennének, s aránylag felette nagy faiskolát kívánnának. Nem lehet azonban tagadni, hogy az iskolázás által nevelt csemete a végleges kiültetésre gyökere alakjánál és bokrosságánál fogva sokkal alkalmasabb, s ily növények kiültetve sokkal hamarabb záródnak s jobban növekednek. Az iskolában átültetett ákácokat azonban egy év mulva már bátran állandó helyekre ültethetjük, mi a költségeket alább szállítja, s ez esetben a magoncok szétültetésénél elegendő azok közt egy-egy láb (0,3 met.) közet hagyni. E munkánál a magoncok gyökereit czélirányosan megrövidítjük, hogy az újonnan fejlődő gyökérzet kereked-

* V. 6. Csaplovics Gemälde von Ungarn II. 19.

és annál bokrosabb legyen, mi a végleges átültetést könnyíti és a sikert biztosítja. Magától értetődik, hogy ezúttal a gyökerekkel arányosan az ágakat is visszametszük, úgy hogy a korona piramis alakot nyerjen.

Olcsóság szempontjából ajánlatosabb nagyobb területek beültetésére egy-két éves ültőnczöket használni.

Az ültőnczök kiszedése a csemetekertekben és vetényekben jó éles ásóval történik, de gyöksarjak kiásásánál ezen kívül a fejszét és ortókapát, vagy még helyesebben az ezeket helyettesítő csákánykapát is kénytelenek vagyunk használni; még pedig egy részről az anyaggyökér elvágása, más részről a lazítatlan, gyakran füves és gyökeres talaj miatt. Ámbár a kiásásnál a gyökereket kimélni szabály, mindazonáltal nagyobb ültőnczöknél, különösen igen laza földben nőtt vadonczoknál a gyökerek rendszeren mélyebbek és terjedelmesebbek, mint a rendelkezésre álló ültető gödrök s így kénytelenek vagyunk azokat már a kiásásnál elvágni. A mi azonban az ültető gödörben helyet kap, azt bántani oktalanság volna. Különösen óvakodnunk kell azon kis gunóeskák letépésétől, melyek a nagyon fiatal növények gyökerein nagy számmal vannak, s az elültetett növényt táplálják mindaddig, míg leveleit s új gyökereit kifejlesztve képes képző anyagokat készíteni azon tápszerekből, melyeket a légből és földből felvesz. Ezen képző anyagok szeren-

csére nemcsak a gumókban vannak jelen, melyek oly gyengén vannak a gyökerekhez erősítve, hogy a kiszedésnél legnagyobb részt a földben szoktak maradni; hanem mint más fáknál is, de aránylag sokkal kisebb mértékben, a gyökér- és törzsben is.

Csemetekertekben könnyíti a kiszedést az, hogy a csemeték sorokban és sűrűn egymás mellett vannak. Ennél fogva a kiszedésnek azon szokott módját alkalmazhatjuk, mi az erdei fenyőnél le volt írva. Itt természetesen az első sor elé mélyebb árkot ásunk, s a csemeték mögé messzebb szúrjuk be az ásót, hogy az oldalgyökerekből szükségtelenül igen sokat el ne vágjunk.

A földtől megtisztított gyökereket megvizsgálva, a megszakadottakat és az ásóval megroncsoltakat most éles késsel elvágjuk úgy hogy a vágási lap ültetéskor lefelé fordulva legyen. Ily módon kell elmetezni az igen hosszú gyökereket is, még pedig annyira, hogy azok az ültető gödörbe épen beleférjenek. Alkalmos e célra a kertész kés, de ép oly alkalmas a kaczor is, mellyel majd minden munkás el van látva. Az igen hosszú gyökereket nem azért kell elmetzeni, hogy az által talán a megfogamzást elősegítsük, hanem azon egyszerű okból, hogy csemetéink gyökérzetét az ültető gödrök alakjához és nagyságához alkalmaztassuk.

(Folyt. köv.)

T A R S A L G Ó.

Közgyűlés 1876. ápril hó 10-én.

(Folytatás és vége.)

Közgyűlés az indítványt helyesléssel fogadván, elhatározza, hogy

a) a szakosztályok — melyekről különben alapszabályaink is intézkednek és melyek az egyleti tevékenység virágkorában buzgóan működtek is — a jelzett számban és hatáskörben felállítandók, tetszésére bizatván a t. tagtárs uraknak egy vagy több szakosztályba beiratkozni.

b) a helybeli kereskedelmi s parkamarával a benső érintkezés részünkről az által lesz elérve, hogy a kamara elnöke és titkára hivatalos minőségüknél fogva választmányunknak ezenel tiszteletbeli tagjaivá választatnak; a nmlgu földmivelés-, ipar- és kereskedelmi miniszterium pedig felkérendő, hogy a kamarának célbavett újjászervezésénél ezek és a gazdasági egyletek között minél bensőbb összeköttetést létesíteni, a fennforgó esetben pedig az erdélyi gazdasági egylet elnökeinek és titkárának a kolozsvári kamaránál szavazatképes tagsági jogot biztosítani sziveskedjék.

A brassói kamarával élénk írásbeli összeköttetés lesz létrehozandó.

c) A bel- és esetleg külföldi gazdasági egyletekkel érintkezés keresendő és fenntartandó, a mi különben, a lehetőségig eddig is megtörtént;

d) a községi vagy helyi egyletek szervezésére már a tor-dai vándorgyűlés által lévén utasítva, közgyűlés elvárja az

igazgató választmánytól, hogy e tekintetben a töle telhetőt meg fogja tenni;

e) az „Erdélyi gazda“, ha anyagi körülményeink megengedik; 1877. új évtől kezdődőleg a Bécsben megjelenő „Practischer Landwirth“ mintája szerint lesz átalakítandó, terjedelmesebb szakközlemények, jegyzőkönyvek és pályamunkák stb. pedig külön füzetekben adassanak ki;

f) a nmlgu földmivelési és a belügyminiszteriumhoz kérvény intézendő az iránt, hogy a föld szabad használata biztosítassék;

g) a nmlgu földmivelési és az igazságügyminiszteriumhoz kérvény intézendő az iránt, hogy a mező, erdő, stb. törvényes oltalom alá helyeztessék;

h) a nmlgu igazságügyminiszteriumhoz kérvény intézendő az iránt, hogy a birtokrendezés ügyében a képviselőház elé mielőbb törvényjavaslatot terjeszteni, illetőleg egyletünk ebbeli javaslatát e célra felhasználni s pártolni sziveskedjék.

70. Egyleti titkár Gamauf Vilmos egy tiszteletbeli tag megválasztása érdekében a következő indítványt olvassa fel:

Tisztelet közgyűlés!

Mint a t. közgyűlés előtt tudva van: ő kir. fensége, Arnulf bajor herczeg, Gizella főherczegaszszonyunk sógora, múlt évben Erdélyt beutazván, országrészünk mezőgazdasága, kereskedelme és iparának felvirágzása iránti meleg érdeklődésének több ízben kétségtelen tanubizonyosságát adta!

Ebből folyólag bátrak vagyunk a t. közgyűlést arra kérni, sziveskedjék Arnulf bajor herczeget erdélyi gazdasági egyletünk

tiszteletbeli tagjává megválasztani, mire nézve ő fensége már előlegesen tudatta, hogy: „nagy öröme fog szolgálni azon gazdasági egylethez tartozhatni, melyről reményli, hogy Erdély mezőgazdaságát azon fokra fogja emelni, melyet ez országrész termelő képességénél fogva elfoglalni hivatva van!”

Kolozsvárt 1876. április 3-án

Az erdélyi gazdasági egylet igazgató választmánya.

Közgyűlés az indítványt egyhangulag magáévé tévén, ő kir. fenségét Arnulf bajor herceg urat tiszteletbeli tagul megválasztja.

71. Egyleti titkár Gamauf Vilmos a nagy-buni intéző bizottság nevében a következő jelentést olvassa fel:

T. közgyűlés!

Mint a t. közgyűlés előtt a hírlapi hirdetésekben tudva van, a nagy-buni birtok kezelésével megbízott intéző bizottság nevezett birtok elárúsítása céljából 1876. április 9-iki határidővel zárt ajánlati tárgyalást tűzött ki. A jelzett időre egyetlenegy ajánlat érkezett be, mely a nagybuni jószágért az átvételnél azonnal készpénzben lefizetendő Hetvenhatezer négy száz osztrák értékű forintot ígér, illetéket és bélyeget a vevő hordozván. Ámbár az intéző bizottság ezen ajánlatot nem tartja valami nagyon kedvezőnek — mégis, tekintve a területi kezelésnek bizonyításra nem szorult célszerűtlen voltát, melyet ez esetben a nagy távolság is fokoz; tekintve a muzeumegylettel kötött terhes kölcsönt, melynek feltételei a t. közgyűlés előtt ismeretesek; tekintve továbbá, hogy a pénzhány miatt fel nem szerelt birtok még ezen kölcsön kamatait sem hajtja be; tekintettel végre az általánosan nyomasztó pénzvizonyokra s az azonnali készpénz fizetés meg nem vetendő előnyére: intéző bizottságunk felkéri a t. közgyűlést, sziveskedjék az ajánlatot elfogadni és az eladási szerződés megkötésére az intéző bizottságot teljhatalommal felruházni.

Kolozsvárt 1876. április 10-én

A nagy-buni intéző bizottság.

Közgyűlés tüzetes eszmecsere után a nyomós indokoknak meghajolva, huszonöt szavazattal egy ellenében az ajánlatot elfogadja s az ígért 76,400 forint készpénz lefizetése mellett a nagy-buni birtokot az ajánlkozónak örök áron eladja, egyszersmint az intéző bizottságot (Gróf Mikó Imre, Báró Bánffy Dániel, Szabó József, Filep István és Gamauf Vilmos urakat) az eladási szerződés megkötésére s minden részletek megállapítására teljhatalommal felruhazza. —

72. Egyleti titkár Gamauf Vilmos jelenti, hogy Békéssy Károly ur az egylet évdijas tagjat közé lépett — Örvendetes tudomásul szolgálván, kötelezvénye a pénztárhoz tétetik át. —

73. Finály Henrik, Szabó József, Gróf Mikes Miklós, Báró Bánffy Ernő, Gróf Schweinitz Gyula és Szentgyörgyi József, a következő indítványt adják be: A kik az egylet történelme nevezetes mozzanataira emlékeznek, emlékezhetnek, arra is, hogy fordult elő nem egyszer eset, a melyben egy javadalom elnyerése vagy egy választás forogván

szóban, többen, a kik nem voltak tagjai az egyletnek, felgyülekeztek a közgyűlésre és szóval jelentvén be beálló szándékukat a gyűlés határozataira azonnal döntőleg folytak be szavazataikkal.

Tapasztalván, hogy a felhajthatlanoknak bizonyult hátralek egy része ilyeneknél vannak, indítványozzuk, mondja ki a közgyűlés határozatilag: „Ezentúl az egylet közgyűlésén csak oly tagoknak lehet szava és szavazata, a kik tagsági kötelezettségeiket törvény és szabályszerű formában tökélyesen biztosíták”

Közgyűlés az indítványt egyhangulag elfogadja. —

74. Báró Jósika Lajos a következő indítványt adja be: —

Az életbe léptetett fényüzési adó az erdélyi nemesebb fajú lovak tenyésztésének emelkedését nagyon is hátráltatni fogja, azon intézkedésével, hogy a tenyésztő felállított csikói, a betöltött négy éves kor előtt, tovább nem adja — adó alá veti.

A nemesebb fajú lovak tenyésztése több költség, fáradságba kerül, több kár, veszélynek van kitéve, mint bár melyik fajja a gazdaságban tenyésztett állatoknak és értékesítése a rendes katonai remonda áron felül nem minden időben eszközölhető. Már pedig, ha a méneses gazda, ki nemesebb fajú lovak tenyésztésére fordítja figyelmét, a 10—12 darab felállított csikó közül 2 vagy 3-at nagyobb árban el nem adhat, kárban marad, és a nemesebb fajú lovak tenyésztése oly fényüzéssé válik, melyet Erdély gazdasági viszonyai meg nem bírnak: miglen, ha egy pár kitünőbb nevelt lovait jobb árban értékesíteni képes, ez költségeit annyira pótolhatja, hogy az államnak mint biztos bevőnek a többit olcsó árban szívesen átengedheti, és így a hadsereg Erdélyből nemes fajú, gonddal növelt oly remondákkal fog ellátatni, melyeknek ez előtt is a hadseregben jó hirnevők volt.

Az erdélyi ló késő fejlődése több időt kíván, hogy a vevő előtt becsértéke legyen. Négy éves ló nálunk annyira kiformalva nincs, hogy kitünő tulajdonait, úgy azt, hogy mi rejlik benne, kiismerni lehessen s azért remonda áránál senki sem ad érte többet: s ha az állam által reá fektetett terüh miatt a tenyésztő kénytelen ily állapotban elárusítani, Erdély jövőre nézve ezen igen jelentékeny gazdasági czikk előállításával kénytelen leend felhagyni.

Kéressék meg azért a magas miniszterium, hogy nemesebb fajú lótenyésztőink felállított tulajdon nevelményeit — úgy a kizárólag ezek körül foglalkozó cselédséget e fényüzési adó terhe alól mentse fel addig, míg az állatok hat éves korukat elérték, mivel ezen állatok csak akkor vannak azon életkorban, midőn valóságos értékeket megősmerni lehet. —

Közgyűlés az indítványt egyhangulag magáévé tévén, azt ellátás végett az igazgató választmányhoz teszi át. —

75. Egy elnök, két alelnök és huszonnégy választmányi tagnak titkos szavazat utján eszközözendő megválasztása érdekében B. Bánffy Dániel, Finály Henrik és Békéssy Károly taglársnak kéretvén fel — a következő szavazási eredmény hirdettetik ki: beadott összesen 16 szavazattal, 1 üresnek találtatván, maradt 15. Elnök lett Gróf Mikó Imre 15, alelnök lett Báró Huszár Sándor 15 és Tisza László 13 szavazattal, Szabó József nyert az alelnökségre 2 szavazatot. Az igazgató választmány

tagjaivá lettek: Gróf Bethlen Géza, Dávid Antal, Gróf Teleki Gusztáv, Paget János, Páll Sándor, Szentgyörgyi József, Magyar Mihály, Berde Aron, Mina János, Tuba Lajos, Bárány Ernő, Ladányi Sándor 15—15 szavazattal. Bárány Dániel, Gróf Schweinitz Gyula, Filep István, Tóth Zsigmond, Vörös Sándor 14—14 szavazattal. Décsy Sándor, legifjabb Gróf Bethlen Sándor, Szabó József, Demeter Károly, 13—13 szavazattal. Gálffy Sándor 12, Velics Károly 11 és Szentgyörgyi Lajos 7 szavazattal. Ezekon kívül szavazatot nyertek: Bárány Kemény János 6, Gróf Mikes Miklós és Szabó Samu 5—5, Finály Henrik, Bodor Pál, Veress Ferencz, Dr. Szombathelyi Gusztáv 2—2 és Tisza László 1 szavazatot.

76. Elnök a jegyzőkönyv hitelesítésére Finály Henrik, Filep István és Békéssy Károly tagtársakat kérve fel — a közgyűlést bezárja.

Gamauf Vilmos
egyleti titkár.

E G Y V E L E G.

* A hosszasan tartó szárazságnak, mely vetéseinket sorvasztotta, mezei és kerti munkáinkat gátolta, végre valahára áldásos országos eső vetett véget. A légköri csapadék, nemcsak hazánkban örvendezteté meg a már-már kétségbeeső gazdát, hanem a beérkezett tudósítások szerint, május eleje óta Európa összes tartományait is meglátogató s a bő aratás iránti reményeket újból feléleszté. Nagyon szívesen vennők, ha lapunk t. olvasói a derült idő beálltával levelezési lapon rövid tudósítást küldenének a termények jelen állásáról.

* Magyarország érdekei és a vámügy czim alatt ismert nemzetgazdasági irónk Kubinyi Lajos-tól egy kis füzetke jelent meg, mely az országos magyar gazd. egyesület alelnökének Korizmics László urnak van ajánlva. Szerző határozottan az önálló vámterület ellen nyilatkozik, melyet számos adat nyomán károsnak tart, mert a nemzetgazdasági gyarapodás nem valamely palliatív phisikai, hanem activ és morális tényezők működésének: munkának, szorgalomnak, takarékoságnak kell hogy köszönje létrejöttét! Fenntartván magunknak, hogy az érdekesen és népszerűen írt munkából legközelebb mutatóványt közlünk egyelőre ide igtatjuk a tartalmat: Nyílt levél Korizmics László urhoz I. Nemzetgazdasági tényezők. II. Panaszok. III. Lapis offensionis. IV. Magyarország érdekeinek megóvása. V. Kételyek. VI. A nemzeti vagyonosodás jelei s feltételei. VII. Más nemzetek példái. VIII. Magyarország jogai (elméletileg.) IX. Magyarország jogai (gyakorlatilag.) X. A kormány politikája. XI. Még egy aggodalom eloszlátása.

— Erdélyi borok a philadelphiai kiállítás s on. Az erdélyi pinczeegylet, e derék, tevékeny intézetnek, mely borászati érdekeink előmozdításával annyi érdemet szerzett magának, philadelphiai képviselője T. M. Walter jelentése szerint az egylet borai ápril 20-án oda-megérkezvén s külön minden faj megköstoltatván, azokat mind ő, mind pedig nála időző amerikai barátai, daczára a hosszú útnak, melyet a legjobban kiállottak gondos kezeltetésük következtében, a legki-

tünőbbeknek találták s mindenikről a legnagyobb elismeréssel nyilatkoztak. E kedvező siker következtében az egylet meghatalmazottja egy új szállítmány mustarborot rendelt meg 500 írt értékben, azon biztató kilátással, hogy Philadelphian az erdélyi boroknak jelentékeny piacot szerezhet. Egyébiránt a kiállítási gép- és iparcsarnokban az előkészületek nagyban folynak, úgy, hogy a külföldi képviselők egyező véleménye szerint május 10-ig minden rendben lesz. A német és osztrák-magyar osztály kiváló haladásról tanuskodnak. Az osztrák magyar képviselő dr. Mizerka udv. tanácsosnak jelentékeny nehézségekkel kellett s kell megküzdenie a newyorki vámhatóságokkal szemben, melyek facturák nélkül a további Philadelphian irányzott vámentes szállítást megtagadták. Ez akadályok elhárítása azonban Mizerka ur erélyes fellépése s utánjárása folytán kilátásba van helyezve. Különben Mizerka ur ügybuzgalmanak boraink érdekében is sokat köszönhetünk, mert nemcsak jegyzékbe vezetésüket kieszközölte késő érkezésük daczára, hanem alkalmas elhelyezésükről is gondoskodott saját pinczéjében. (K.)

* A szegedi országos ipar-, termény- és állatkiállítás. A mezei termények bejelentési határideje június 30-ig, beküldési határideje pedig augusztus 10-ig halasztatott. A kertészeti termények 5 nappal, a virágok pedig egy nappal a kiállítás megnyitását megelőzőleg küldendők be. Bejelentési ivekkel és minden az ügyre vonatkozó fölvilágosítás és utbaigazítással készséggel szolgál a kiállítási iroda Szegeden (buzatér, iparoskör.) Az előleges terv szerint a gépek számára a reáltanoda mögötti és az iparoskör előtti tér, a nehezebb fatárgyak elhelyezésére a kápolna előtti térség, a lókiállítás számára a régi temető és esetleg a buzaszentelő-tér, a hajózási és vízepítészeti tárgyakra pedig a Szinaudvar előtti rakpart vannak kiszemelve. A fővárosból mintegy 200 kiállító fog a szegedi kiállításon résztvenni. A kiállításra szóló bejelentések naponta örvendelesebb számban szaporódnak és pedig nemcsak mennyiségre, de minőségre nézve is. Így több hazai gépgyárosunk tetemes terménnyiségét foglalt le. Az állatkiállításra több tekintélyes magyar birtokos nagyobbserű bejelentéseket tett. (F. É.)

* A cserebogarat pusztítani olyképen lehet, hogy hideg esős időben a mennyire csak lehet, a petérakás előtt június közepe táján a fákról reggeli időben, midőn bogarak igen lusták, lerázzuk, s összesöpörve elégetjük; továbbá úgy, hogy jó régi és már korhanyós marhatrágyát összehordatván, ebből fészkeket állítunk, melyekbe a cserebogár petéit szívesen lerakja, s azután a fészkeket összel, midőn a pondró a petéből kikelt, feltörjük s ezt megöljük. Oly helyekre pedig, ahová famagot akarunk elvetni, vagy csemetéket akatunk ültetni, jó, ha disznókat hajtunk be, melyek turásuk által nemcsak a talajt lazítják, hanem egyuttal a pajodot is kiszedik s megeszik. Pusztítják a cserebogarat még a madarak, különösen a varjak meg a tyukok, a vakondok, a róka, görény és borz is. (Erdő-őr.)

* Piaczi árainkat illetőleg megjegyezzük, hogy lapunk zártáig Torda és Vajda-Hunyad újabb heti vásáraitól tudósítást nem vettünk, a dévai gabonaárak 100 kilogrammonként vannak jegyezve.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

A Victoria biztosító-társaság

Kolozsvártt.

f. év ápril hó 5-ére hirdetett rendkívüli közgyűlését a részvényesek határozatképes számmal meg nem jelenése miatt nem tarthatván meg,
második rendkívüli

közgyűlés hirdettetik

mely folyó év május hó 30-án
délelőtt 10 óraker

A VÁROSHÁZ NAGY TERMÉBEN
fog megtartatni.

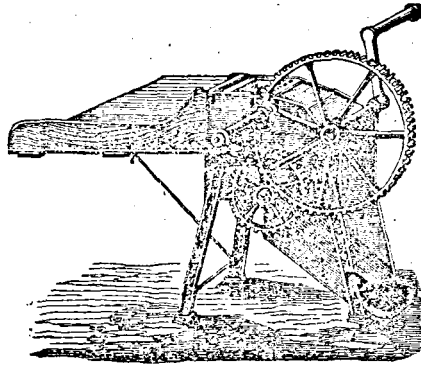
Ezen második rendkívüli közgyűlés, az elsőre is kitérve volt következő tárgy: „A kereskedelmi törvényhez alkalmazott új alapszabályok tárgyalása és a részvény-tőke rendezése“ felett, tekintet nélkül az ott megjelent tagok számára, határozni fog.

Kelt Kolozsvártt, 1876. május 6-án, az igazgató-választmány megbízásából.

A „Victoria“ biztosító-társaság igazgatósága.

Alelnök	Igazgató	Vezérigazgató
SIMON.	WAGNER	SZÁSZ.
(17.)		(1—3)

TAUFFER FERENCZ

KOLOZSVÁRTT.

Ajánlja a már ösmeretes Mayer-féle amerikai szegszerkezetű vert vasból készült cséplő-gépjeit, kézi- és lóerőre, új javítással Mayer Frieurs konkoly választó és különböző szelelő rostáit kedvező fizetési feltételek mellett.

(3)

(19—52)

Meghívás a „VICTORIA“ biztosító-társaság

tizedik rendes közgyűlésére.

A „VICTORIA“ biztosító-társaság t. cz. részvényesei, a Kolozsvártt, 1876. május hó 31-én délelőtti 10 óraker a városház nagytermében tartandó

tizedik rendes közgyűlésére

az alapszabályok 25. 26. §§-ei értelmében ezennel tisztelettel meghivatnak.

A rendes közgyűlés tárgyal:

1. Az igazgató-választmány előterjesztése az 1875-ik üzletév eredményéről.	3. Indítványok.
2. A számadás felett határozás.	4. Választások a kereskedelmi törvény kívánatához képest átídomított szabályok értelmében.

Kelt Kolozsvártt, 1876. május 6-án, az igazgató-választmány megbízásából.

(1) (10—20)

A „VICTORIA“ biztosító-társaság igazgatósága:

alelnök: **SIMON.**

igazgató: **WAGNER.**

vezérigazgató: **SZÁSZ.**

Kivonat az alapszabályokból.

25. §. Közgyűlésen minden részvényesnek megjelenési és tanácskozási joga van.

A szavazatot illetőleg minden 2 új részvény egy szavazatra ad jogot. A részvényekre nézve a szavazati jog a régi alapszabályok szerint változatlanul marad.

Tíz szavazatnál többet senki sem birhat.

Távol levő részvényesek közönségesen csak szavazatképes részvényesek által képviseltetik magukat, azonban a határozott névre szóló régi részvényeseknél megengedtetik, hogy férjes nők férjeik, kiskorúak és gyámság alatt lévők gyámjaik és gondnokaik, testületek, alapítványok választott meghatalmazottjaik által képviseltessenek, habár az ily egyének részvényesek nem volnának is.

Tíz szavazatnál több egy kézben ily megbízás útján sem egyesíthető, bele értve ebbe már a saját szavazatszámot is.

26. §. Egyébiránt a részvényeseknek s azok képviselőinek a közgyűlésen joggyakorolhatás tekintetéből hivatalos igazoló jeggyel kell magukat ellátniok, mely jegy birtoklójának nevét, állását, a képviselt részvények és az azok után járó szavazat számát foglalja magában, mely jegyek szavazat alkalmával mindenkor, tanácskozás alkalmával pedig szükség esetén felmutatandók.

E czéliből az igazgató-választmány minden közgyűlés előtt saját kebeléből két tagot választ, kikhez az igazgatóság maga részéről egy harmadikot nevez, kik együtt képezik az igazoló bizottmányt, mely közgyűlés előtt egy héttel folytonosan együtt ülven, a szavazatot igazoló részvények a közgyűlés előtt legalább 3 nappal ennél leteendő, a meghatalmazványok hozzá beadandók, s az általa megvizsgált részvényes jogostvány és meghatalmazványok alapján az igazoló jegyeket kiadja, eljárásáról a közgyűlés elé terjesztendő jegyzőkönyvet és névjegyzéket vezetvén.

(Utánnymot nem díjaztatik.)

Ellenben 1868-tól 1872-ig bezárólag 213,855 drb. részletezve:

	Kivitel	Érték forintokban
1868.	21,764 darab	3.510,034
1869.	45,390 „	6.258,694
1870.	25,265 „	3.468,260
1871.	49,656 „	7.144,910
1872.	71,780 „	10.256,898
	Volt tehát	bevétel kivitel
1844—1847 s 1850	347,725 drb	711.625 drb.
1868—1872 bez.	329,237 „	213,876 „

Látni való ebből, hogy marhakereskedésünk jelentékeny hanyatlásnak indult.

Különösen szembetűnik ez, ha tekintetbe vesszük, mily jelentékeny számmal járultunk ennek-előtte Bécsnek élelmezéséhez, holott mai nap Halics és Bukovinaival osztozunk, sőt éveken át csak egy harmadával járultunk az ottani fogyasztás kielégítéséhez. Mig a negyvenes évek végén Magyarországból évi átlagban Bécsbe hajtattott 85,615 bika és ökör, ezek száma 1862-ben 45,587, 1863-ban 13,789, 1864-ben 13,302, 1865-ben, 11,843 darabra rugott.

A ki fejtegetéseinket figyelemmel kísérte, meg fogja érteni azon tetemes ingadozásokat, melyeket szarvasmarháink s a marhahus árát illetőleg észlelünk az idők folyamában.

Az időnkénti oly tetemesen változó kínálat és kereslet közti viszony magában foglalja ennek magyarázatát mihez járulnak a pénzürtéknek oly gyakori ingadozásai is. Sok esetben a kimutatott magas marhaár csak névleges, p. 1811 előtt a papír pénz értéktelenedésén alapul.

Ezek előre bocsátása után tekintsünk kissé körül.

A 16. század elején Verbőczy Hármaskönyvének 133 czime szerint egy derék ökör vagy két borjatlan tehén 4 frton kelt.

1536-ban Erdélyben 6 frton kelt egy ökör vagy fejős tehén; egy három éves vágómarha azonban, ha bőre és fagygyuja visszaszolgáltatót az eladónak 60 denaron volt kapható.

A Corpus Jurisban *) 1838-ból egy Victualium limitatio foglaltatik, melynek értelmében egy ígás

ökör (bos arabilis) ára 12 forintra, egy fejős tehén (vacca mulgibilis) 5 frtra határozatott. Tótorországban a 16 század végén szintén 12 frton kelt egy ökör, 6 frton egy tehén. *)

A 17-ik század második felében Nagy-Körösen egy ökör 6, 10, 12 frt egy tehén szintén ily áron kelt el.

A 18-ik század elején s pedig 1705-ben Körösen egy göből 30, egy ökör 25 s egy tehén 15 frton kelt el.

Ellenben egy századdal később 1804 február 20-án Szarvason tartott vásáron egy pár öreg ökör 200—250 rénsi frton kelt; egy magyar fejős tehén 75—80—100 r. frton, két éves hitvány borjúk 70, mult éves borjak 20—25 frton.

1814 ben a „Nemzeti Gazda“ kimutatásai szerint Szebenben 60, Nagyváradon, Losoneczon. Temesvártt 80 r. frton kelt az ökör darabja.

Az 1815-ki decemberben Kolozsvártt egy ökör 175—185 frton egy tehén 120—150 frton kelt.

Ellenben 1816-ki januárban ott egy ökör ára 200—390 v. forint volt, mely ár áprilisben 670—700 forintra, tehénél 240—260 forintra hágott Septemberben és októberben ismét 90—100 forinton volt kapható egy tehén.

1817 januárban a legjobb ökör 250—325 frton, a legsilányabb 111—145 frton, a legjobb tehén 160—180, a legrosszabak 70—85 forinton keltek.

Ez év júniusában a legjobb ökör 200—240, silány 75—90, jó tehén 125—145, silány 50—60 frton kelt; jelöl, hogy e marhák ára a gabona ár fölszökését csak egy bizonyos pontig követheti, azontul ennek emelkedése nyomástól hat vissza a szarvasmarha és husának árára.

Augustusban 225 forint volt egy java ökör ára, szeptemberben egy java tehéné 175 frt, egy silányé 100 frt.

Ellenben novemberben egy jó ökör már 130 egy jó tehén 100, egy silány tehén 50 forinton volt kapható.

1818-ban januárban 1 darab jó ökör 229 frt, gyenge 135 frton kelt; szeptemberben jó ökör 90,

*) illetőleg Verbőczy Hármaskönyvében art. XXVI. pag. 331 az 1628-ki kiadásban.

*) Kerchlich. Hist. eccl. Zágráb 319 l.

gyengébbek 75—80 frton, octoberben egy jó tehen ismét 50—70 frton kelt. silány tehenet novemberben és decemberben 45—50 frton vesztegették.

Tíz év mulva 1828-ban a pesti piacon 16 frt 80 kr. ö. é. rugott egy ökör átlag-ára, tehen 8 frt 40 kr., göboly 31 frt 50 kr. volt oszt. értékben.

A mi pedig a marhahus árát illeti, ez a „Corpus Juris” szerint 1 krajezárra limitáltatott 1538-ban. (carnium bovinarum funta una: 1 cruciferus)

Daczára a hus ezen olcsóságának II. László király mégis csak rovásra (ma azt mondanók puffra) hordatta a hust a budai mészárosoktól, mint ezt Heltai Gáspár elbeszéli.

A hus árát a következő hosszú korszakban nem találtuk érdemlegesen specificálva, miért is ezuttal egyenesen a jelen század elején vesszük föl fejtegetéseink fonalát.

A „Nemzeti gazdában” (I. e folyóirat 1814 ki II. felét) megjelent tudósítások szerint 1814-ben Szilágysomlyón, Kolozsvárott és Szebenben 5 krajezáron kelt fontja; Nagyváradon, Munkácson 6; Metzenszéken 6 1/2; Losoncson, Pécsen 7; Debreczen, Pozsony, Badacsony, Csáktornyan 8; Battaszéken, Veszprémben 8—10; Bécsben 15—16 krajezáron.

Olcsó volt tehát országszerte. De már az 1875-ki december hóban Kolozsvárt 10—12 krt követeltek a hús fontjáért. 1816. april, május, június havakban 24 krra emelkedett, octoberben, decemberben 12 kron kelt; évi átlag 16 kr. 1817. januárban 12—14 kr. júniusban és júliusban 14 kr, a többi hónapokban 12 kr; ugy, hogy az évi átlag már csak 14 kr. volt. 1818 júniusban 15 kr, november és decemberben 8 kr; az évi átlag 11 kr.

Hasonló jelenségekkel egyebütt is találkozunk. 1815-ben a hús ára több felvidéki városban p. Miszkolcson 9 krra, Bécsben 19 krra emelkedett. Szint-ugy az ország fővárosában is hallatlanul emelkedett a hús ára; mig ott 1788-ban 8 kron kelt a hús fontja, 1815-ben már 18-ra rugott, 1816 márczius 23-án éppen 56 kron kelt. 1817-ben januárban N.-Váradon s Aradon 16 kron, Sopron megyében 24—29 kron kelt a hús fontja s ez év octoberében Enyeden és Tasnádon is még 16 krron kelt, kolott ekkor a hús vidéki ára átlag már 13 krajezárra szállott volt.

A szokott áringadozások mellett is, a hús ára jelentékenyen emelkedő irányt vesz. Általában fölvehető, hogy hús áraink egy évszázad óta közel 300 százalékkal emelkedtek.

Dr. Rodiczky Jenő.

Utmutatás a Mezőség kopárainak befásítására.

Irta: Fekete Lajos.

(Folytatás.)

Ha már a gyökereket meg kellett metszenünk, meg kell csonkitnunk az ágakat is; mert több ágon több a rügy,*) több rügyből több levél lesz, több levélnek több víz kell — mert a levelek roppant sok vizet párologtatnak — s több víz felszívására több gyökér kellene, mint a mennyit meghagytunk. Már pedig még ez sem marad meg mind s mig nem hajt uj gyökrostokat, melyekkel az elszakadottakat pótolja s magát szoros összeköttetésbe hozza a talaj apró részecskéivel, melyektől csak közvetlen érintkezés mellett vehet fel vizet és ebben oldott más tápanyagokat; addig még a jelen gyökérzetnek megfelelő nedvességnél is kevesebbet tud felszini. Helyre kell tehát a helyes arányt a gyökerek és leendő levelek közt az által állitni, hogy az ágakat és az ültöncz sudarát visszametszük. Itt egyébiránt valami határozott mértékről nem lehet szó. Inkább gyakorlat dolgoz, a ki már gyümölcsfát jó sikerrel ültetett, ki fogja találni a helyes mértéket. Nagyon hosszú ágakat és hosszú sudart**) már azért sem hagyhatunk meg, mert a szállitást és magát az ültetést is nehezebbé és lassubbá tenné. A legvégső ágakból (egy éveseknél az oldalágakból,) elegendő a legelső két levélnyomot meghagyni, sőt dicsérik a csonkültönczöket is.***)

A gyökereket kiszáradástól ép ugy kell óvni, mint más fanemnél is. Könnyebb szállitás végett a megmetszett ültönczöket nyalábokká kötjük össze; tövüket s gyökerüket ha messzebb kell szállitni szalmával betekerjük s megnedvesitjük. E nyalábokat nagyobb távolságokra szekeren szállitjuk, s ha félni lehetne a gyökerek kiszáradásától, akkor azokat jól megöntözve még nedves pokrócczal is jó betakarni.

Az ültetés gyorsabban megy, ha egy munkás (vagy ha szükséges több) csupán a csemetéknek felosztásával van elfoglalva, ugy, hogy minden ültető gödörhez egyet tesz; mig az ültetésre nagyobb ültönczöknél egy sorhoz két embert kell állitni, kik közül az egyik az ültönczöt egyenesen tartja és rázogatja, a másik pedig, miután a lyuk fenekére a legjobb, televényes földet elteritette, a gyökereket természetes állásba hozva, azokra a kapával földet húz, s kezével egyengeti, megnyomogatja, arra vigyáz, hogy két gyökér ág

*) Az ákácnak is vannak rügyei, csak hogy a hég alá rejtve.

**) Sudarnak szoktuk nevezni a fa egyenesen felemelkedő törzsének azon részét, mely már a koronához tartozik.

***) Csonkültönczök nevezik az olyant, melynek törzsetől néhány hüvelyknyire elcsapattik.

egymáson ne feküdjék s a felsőbb gyökerek a felsőbb, az alsóbbak pedig az alsóbb földrétegben jól elhelyezve legyenek. Üregeknek a gyökerek mellett maradni nem szabad s ezért a földet rétegenként s a munka befejezésével le kell nyomkodni. Ha a lyuk felül egy pár hüvelyknyire betöltetlenül marad, az még jó, mert felfogja az esővizet. Kisebb egy éves ültönczöket egy ember is elültethet. Az ültetésnél igen nagy felügyelet szükséges, hogy illő gyorsaság mellett is lelkiismeretesen menjen a munka. Roszakaratu vagy ügyetlen munkásokat ki kell zárni.

A barázdába való ültetés és ekével való letakarás, mely minden itt ismertetett módot túlhalad olcsóság tekintetében, a 94. lapon az Ailanthus megtelepítési módjai közt van leírva.

E. A sarjasztásról.

Az ertvényezés ezen neméről már az előbbieken megemlékeztünk, úgy, hogy itt már kevés mondani valónk maradt hátra.

A hol a talajnak mihamarábbi beerdősítésére és lehető javítására jelentékeny pénzáldozatot hozni nem lehet s a cél az, mennél kevesebb költséggel, mennél nagyobb területet befásítani, ott a következőkben leírandó eljárásnál, melyet sarjasztásnak akarunk nevezni, előnyösebbet gondolni alig lehet.

Termékenyebb talajon, melyet gabna, kukoricza vagy burgonya alá lehet használni, ezen eljárás már jó sikerrel alkalmaztatott a Mezőségen t. i. Vajda-Kamaráson br. Kemény Domokos, és Csányban Tisza László birtokán, hol az ákác sorok közt mezei terményeket mivelték.

De alkalmazható ez kopár legelőkön is, ha a talaj nem kötött; habár kevesebb sikerrel.

Az egymástól 3—6 ölnyre (6—12 meter) fekvő ákác-pásztaikat a körülményekhez képest akár barázdába vetéssel, akár foltvetéssel, akár pedig ültetéssel állíthatjuk elő, a mint ez már leírva van. Hogy így 3—6 szorta oly nagy területet fásítsunk be ugyanazon költséggel, mint befásítánk teljes bevetéssel vagy beültetéssel, az világos. Igaz, hogy az első vágásig, a mi már 4—8 év múlva megtörténhetik, az ertvényekből huzott haszon is csak $\frac{1}{3}$ — $\frac{1}{6}$ annyi; de levágás után elegendő a gyökereket a tuskótól elmetszeni s a talajt felszaggatni, hogy az egész területet ellepje a gyök-sarj s így aránylag igen kevés munkával és költséggel az egész terület sűrűn be lesz növe ákác erdővel.*

Sőt a legelő nagy részét is használhatjuk a gyéren befásított területen az első vágásig, ha megvárjuk, míg a fák oly magasak lesznek, hogy a marha a lombot el nem éri, a mi annál gyorsabban megtörténik, minél idősebb ültönczöket használunk. Ha ez a szándék, akkor legjobb az ültönczöket iskolázni. E célra a magról kelt egy-két éves csemetéket a faiskolában egymástól mintegy $2\frac{1}{2}$ —3 (0,5—1 met.) lábnyi távolságra ültetjük s legelső ágaikat minden évben lenyessük, mi által az magasabb és sugárabb törzset nyer. A szétültetéstől számított 3—4 év alatt már oly csemetéket

nyertünk, melyek lombját a marha el nem éri s ha végleges állóhelyükre kiültettük azokat, elegendő, hogy jól meggyökeresedjenek, s a talajba erősebb állást nyerjenek, hogy a legelőt felszabadíthassuk, a mi egy év alatt megtörténik.

Hogy az ily területen egyébiránt a legelőt csak lelkiismeretes pásztorok alkalmazása mellett lehet megengedni, az természetes; mert különben maguk a pásztorok több kárt tennének az ültetvényben, mint a marhák. Ezért közlegelőkön ezen eljárás sikere gyakran meghiúsulna, ellenben magánbirtokon alkalmazható lenne.

IV. A bálványfa.

A bálványfa, melynek levelei és gyümölcse a körizséhez, termete éshéja a dióéhoz hasonlít, erdőtenyésztési szempontból az ákáczezal egyezik leginkább s ezt kisarjadzási képességben és fiatal korában való gyors növésben neki megfelelő termőhelyen még messze túlhaladja. Hogy azonban védtelen helyen az erdélyi nagy teleket kiállja-e, az még a kérdések kérdése. Ezért nem volna vele tanácsos nagyban tenni kísérletet; de oly fanemet, melyet használhatósága legbecsesb honi fanemeink mellé emel, s melyről Vicaire ur, a francia államerdők főigazgatója azt jelenti, hogy: „A Champagneban, Chalons közelében, terméketlen mész homokon, hol már a bogács sem nő, igen nagy sikerrel ültették; kréta és mészszel elegyes futóhomokon is jól tenyészik; az ott tenyésző fanemek közt leginkább alkalmas oly földek felüdtetésére, melyeknek ereje egészen kiszivódott,“ s végre hogy: „olyan talajon, a hol már az erdeifenyő és az ákác sem akar nőni, a bálványfa még mindig jól tenyészik,“*) ha e fáról egy országos tekintély így nyilatkozik: akkor azt a Mezőség kopárai beerdősítésénél a versenyből kizárni, mielőtt alkalmazhatóságát megkísértettük, megbocsáthatatlan hiba volna.

Ezen kívül sarjadzási képességéről, foglalási hajlamáról, roppant gyors növekvéséről valóságos csodákat beszélnek. Így bizonyos Bartoság által felnevelt bálványfa 20 éves korában 2' vastagságot ért el, Betzhold megint látott egy 20 éves törzset a bécsi fűvészkertben, mely meghaladta a $1\frac{1}{2}$ ' vastagságot. „Rowland ur 1851-ben a Viczay-féle hédervári uradalomban látott 2—3 éves bálványfákból álló kisebb csoportot, melyek rendkívül gyors növésük és szépségük által akkor is magukra vonták a természet minden barátainak figyelmét.“ E facsoport erőteljes iszapos talajon állott, és „a törzsek hosszúnövése 7—8 lábat tett ($2\frac{1}{2}$ m.) $1\frac{1}{2}$ '' ($2\frac{1}{2}$ — $3\frac{3}{4}$ cm.) átmérővel.“ Rowland úr által a pozsonyi ligetben faiskolába ültetett 6—12 hüvelyk hosszú egy éves magoncok már a kiültetés évében 3—6 lábnyi hosszahajtást eresztettek. A következő évben megritkítottván, némelyik ültöncz „már 10' hosszú $1\frac{1}{2}$ hüvelyk vastagságú hosszahajtást hozott.“ „A bálványfa tősarjadzási képességét illetőleg nemcsak figyelemre, de szinte bámulatra méltó

*) Erd. Lapok 1863-ik évi folyam 358 és következő lapok.

esetet ismert Rowland ur, mely szerint egy, az 1862-ik év telén tövétől mintegy két lábnyi magasságban a szél által kitörött s azután közvetlen a földszinén levágott fa a következő 1863-ik év nyarára 8—11 láb hosszú, és 2½ hüvelyk vastag tőszarjjal birt; ennek és a többi buján tenyésző törzseknek czimpás (szárnyas) levelei 3—4' hosszúak voltak, s így a fiatal fáknak pálmához hasonló külsőt kölcsönöz-

tek.*) Megint Betzhold azt mondja: „Magam sem hittem volna, ha a sárvári kertben meg nem győződöm, hogy egy anyatörzs képes lenne egy 90 láb átmérőjű területet gyöksarjai által erdősíteni; de ez tény!***)

(Folyt. köv.)

T Á R S A L G Ó.

Választmányi ülés 1876 május 1-én.

77. Az ápril hó 3-án tartott ülés jegyzőkönyve felolvasatván — észrevétel nélkül hitelesített.

78. Ministerium 5835 sz.hoz Máday Izidornak „A szőlők veszedelme“ czim alatt a phylloxeráról irt munkájából 25 példányt oly felhívással küld meg, hogy azokból néhány példányt az erdélyi társjegyleteknek rendelkezésére bocsássunk, a megmaradt példányokat pedig tagjaink között szétosztjuk, illetőleg könyvtárunk számára fenntartsuk — a magas kivánságnak elég fog tétetni.

79. A szász nemzet ispánja, Conrád Mór 531 sz. a. tekintve azt, hogy egyletünk közhasznú érdekeket képvisel, Segesvárszékkal egyetemben megengedi, hogy a széki erdőmester Leischner Ferencz erdőségeinket Nagy-Bunon felügyelhesse — a nagybuni birtok eladatván, az átirat tudomásul szolgál.

80. Ministerium 7267 sz hoz Kenessy Kálmánnak „A nemes füztenyésztés“ czimű munkájából 12 példányt oly felhívással küld meg, hogy azokból néhány példányt az erdélyi társjegyleteknek rendelkezésére bocsássunk, a megmaradt példányokat pedig tagjaink között szétosztjuk, illetőleg könyvtárunk számára fenntartsuk — a magas kivánságnak elég fog tétetni.

81. Gróf Schweinitz Gyula tudatja, hogy Arnulf bajor herczeg tiszteletbeli taggá választatásáról értesülvén, arra a következő távirati választ küldötte: „Kérem az egyletnek őszinte köszönetet mondani az irántam tanusított figyelemért. Az erdélyi mezőgazdaság felvirágzását mindenkor részvétellel fogom kísélni“ — örvendetes tudomásul szolgál.

82. Királyföldi tanfelügyelő 928 szám alatt köszönetet mond a nagy-szebeni irtalmas nénék leánynevelője részére küldött 25 drb gyümölcsesejéért — tudomásul szolgál.

83. A biharmegyei gazd. egylet 1876 martius 15-én tartott rendes közgyűlésének jegyzőkönyve — tudomásul szolgál.

84. Aradi kereskedelmi s iparkamara 759. sz. a. tudatja, hogy az aradmegyei gazd. egylet közreműködésével 1878 őszén Aradon országos ipar- és termény kiállítást fog rendezni s midőn a haza szaktestületeit erről értesíti, egyszersmint azoknak becses közreműködését és a kiállítás ügyének erkölcsi támogatását kéri — a tudósítás örömmel fogadtatván, annak idején a kellő intézkedések meg fognak tétetni.

85. Ministerium 7204 sz. a. tudatja, hogy a mezőhegyesi gulya létszámából f. évi ápril 20-án 28 db fiatal 3 és 4 éves számfelötti tenyészbika fog elárvereztetni, mely bikák községek

számára részletfizetés mellett is megszerezhetők és felhívja egyletünket, hogy e kedvező alkalomra a területén levő községeket lehetőleg figyelmeztesse — a magas átirat ápril 3-áról kelteve, csak ápril hó 19-én érkezvén le, a magas kivánságnak eleget tenni nem lehetett. Ez ötlethől a nmlgu ministerium felkéréstni határozatott, hogy miután az ilyenmü árverések határideje már hónapokkal megelőzőleg megállapítható, lenne szives az erről szóló értesítést jövőre nekünk oly jókor elküldeni, hogy az érdeklődő községek értesítésére, valamint azoknak intézkedéseire is elegendő physikai idő maradjon.

89. Az áprilhó 10-kén tartott közgyűlésnek jegyzőkönyve bemutatván — a közgyűlési határozatok mielőbbi fogantatására az elnökség kérétek fel.

90. Titkár felkéri az igazgató választmányt, hogy több nyomos indoknál fogva a hivatalos órák május 1-étől kezdődőleg hétköznapokon 9—1 óráig, vasár- és ünnepnapokon pedig 10—12 óráig délelőtt tartassanak meg — választmány a szándékolt változtatást egyhangulag helybenhagyja és azt hirlapilag közzétenni rendeli.

Gamauf Vilmos,
egyleti titkár.

E G Y V E L E G.

*. Idei vándorgyűlésünk és tárlatunk Sepsi Szent-Györgyön fog, szeptember hava végén vagy october elején megtartatni. Háromszék részéről a következő urak választattak az intéző bizottság tagjaiul: Szentiványi Gyula, mint elnök, Gróf Kálnoky Pál, Gróf Mikes Benedek, Székely Gergely, Forró Ferencz, Horváth László, Seethal Ferencz, Nagy Károly, Beke Sámuel, Zathureczky Gyula, Báró Apor János, Könczei Miklós, Gyárfás Imre, Csoma Károly és Bartha János. A részletes program iránt most folynak a tárgyalások, a létrejött megállapodást annak idején közölni fogjuk.

* Mürzthali szarvasmarhatenyészttel fog, mint biztos forrásból értesülünk, a kolozs-monostori gazd. tanintézet gazdasága legközelebről felszereltetni s így erdélyrészi gazdátársainknak kedvező alkalmuk lesz e Styriában honos, kitünő és a mellett aránylag kevés igényü marhafajtával közelebről megismerkedni s annak tiszta tenyésztésével vagy kereszteszési

*) Erd. Lapok. 1864-ik évi folyam 295 és köv. lpk.

**) Erd. Lapok 1863-ki évfolyam 361. lap.

termékeivel érdekes kísérleteket eszközölni. Mint halljuk, a debreczeni gazd. tanintézet is néhány mürzthali szarvasmarhát fog kapni, az összehasonlításra tehát bő alkalom nyílik, a tenyésztőanyagot a magyar óvári gazd. akadémia intézője Renner Gusztáv ur fogja bevásárolni, ki hasonló megbízásokban eddig is kiváló szakértelemmel és sikerrel járt el. Alkalmilag egy terjedelmesebb cikkben ismertetni fogjuk a bennünket ezután már közelebbről érdeklő mürzthali fajtát és elfogulatlanul tárgyalni annak előnyeit és hátrányait.

* Az erdélyi pincze-egylet igazgatósága, kellő időben felhívta Erdély bortermesztőit az 1876. augusztus havában tartandó szegedi országos kiállításban, az egyletnek csatlakozva részt venni, — mire azonban még idáig kevesen jelentkeztek, — pedig tekintve, az eddigi kiállításokon nyert győzelmet az erdélyi boroknak, nincs okuk a termelőknek, különösen a hazai kiállítástól, magukat visszavonni. Ismételve felhívjuk Erdély összes bortermelői figyelmét, hogy a szegedi kiállításán résztvevő bejelentésének határideje f. év május hó végével lejár, bejelentésüket tehát mielőbb az egyletnek megtenni sziveskedjenek. Tudatni kívánja egyszersmind az egylet igazgatósága, hogy az eddigi kiállításokon, mások felett nagy előnye volt az erdélyieknek az, hogy az egylet közvetítése által, az erdélyi borok mind egyforma palackokban lettek kiállítva. Ezen nagy előny és az egyformaság fenntartása érdekében, jelenleg is ajánlja a kiállítási szándékozókknak, a kellő buteliákat az egylet raktárából beszerezni, mit az egylet beszerzési áron enged át. — Az egylet pinczéiben május 14-én tartott érdekes borkóstolást illetőleg csak lapunk jövő számában közölhetjük a „Kelet“-ben megjelent kimerítő cikket, mely a kóstolás részleteiről alaposan és szakavatottan emlékezik meg.

* „Állattenyésztési füzetek“ czim alatt az országos magyar gazdasági egyesület felette korszerű vállalatot indított meg. Az állattenyésztési szakosztályoknak ugyanis egyik fontos feladatukul van kitűzve, hogy az országban létező tenyésztőanyagról magán a helyszínen gyűjtsenek adatokat, mire nézve sikerült Benkő Dániel, Berzeviczy Egyed, Nagy György, Szendrey Ignác, Tormay Béla és Zlamál Vilmos urak személyeikben egyelőre a hazai gulyák és tenyésztők ismertetésére a keresztül-

vitel egyöntetősége végett szemlebizottságot nyerni. Ezen szemlebizottság a hazai gulyák szemléjét tényleg meg is kezdette és az egyletnek múlt évi közgyűlése egyhangulag elhatározta, hogy ezen becses és tanulságos ismertetéseket a szükséges rajzokkal világítva önálló füzetekben kiadja. Ezen határozat nyomán az első füzet ma már kezünkön forog, mely csinosan kiállítva két részre oszlik: I. H a z a i g u l y á k i s m e r t e t é s e összeállítva Tormay Béla szemlebizottsági tag által, mely magában foglalja a lándori, kis-komáromi, zala-apáthii, keszthelyi, mező-hegyesi és zombolyai magyar fajtájú gulyák és a szőlős-győriki állatkiállításnak és a vidéken tenyésztett marha minőségének leírását. A nagy szakértelemmel szerkesztett szöveget 14 kitűnő ábra díszíti, melyet Tormay ügyes keze rajzolt és jóhírű művésznök Morelli metszett. A füzet II. része: K e z d e m é n y e z é s „Országos törzskönyv“ és „Magyar nyájkönyv“ életbeléptetésére czimen, vázolja az ez érdemben eddig történeteket és közli a beérkezett jelentkezéseket. A 101 lapra terjedő füzet — ára 1 frt; — megszerzését melegen ajánljuk az állattenyésztés iránt érdeklődő t. olvasó közönségünknek.

* Luczerna árverés lesz vasárnap majus hó 21-én az erdélyi gazdasági egylet kertjében. Árverezésre kerül a 2½ holdat haladó luczernának ez idei termése, a vételért a legtöbbet ígérő azonnal készpénzül kifizetni tartozik. Ajánljuk ezen árverést az érdeklődők szives figyelmébe.

* Piaczi árainkat illetőleg megjegyezzük, hogy lapunk zártáig Naszod, Sz.-Udvarhely és Torda újabb heti vásáraitól tudósítást nem vettünk, a Dévai gabonaárak 100 kilogrammonként vannak jegyezve.

Felelős szerkesztő: GAMAUF VILMOS.

Hirdetések.

Jelzálogkölcsonöket

a birodalom bármely részében, telekkönyvezett nem tehermentes földbirtokra 1000 frttól a legmagasabb összegig 5¼ és 6% kamattal törlesztésre, rövid idő alatt és 5000 frton felülieket még előnyösebb módzatok mellett gyorsan eszközöl

(4) (9-26)

a hatóságilag engedélyezett általános

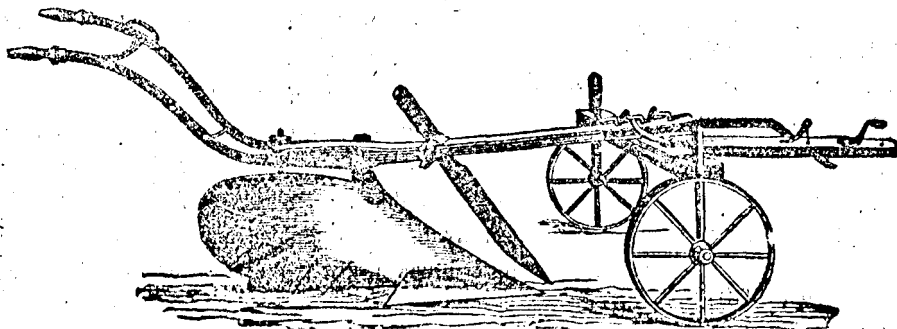
„Ipar és kereskedelmi ügynöki iroda“

Kölcsevárt, belmonostorutca, 19. sz.

(Értekezhetni személyesen vagy posta útján naponta d. u. 1-4 óráig)

Gubicz László gazdasági gépgyára

Budapest, Lipót-utca 41-ik szám.

Ajánlja általános elismerésben részesült kitűnő

Gubicz-ekéit,

ugyszinte magtakaróit, boronáit, rög-törőit, rostáit stb. jutányos ár mellett.

Árjegyzéket kívánatra bérmentesen küldve, megrendeléseket pontosan teljesít

Gubicz László.

(7)

(11-26)

A Victoria biztosító-társaság

Kolozsvártt.

f. év ápril hó 5-ére hirdetett rendkívüli közgyűlését a részvényesek határozatképes számmal meg nem jelenése miatt nem tarthatván meg,

második rendkívüli

közgyűlés hirdettetik

mely folyó év május hó 30-án
délelőtt 10 órakor

A VÁROSHÁZ NAGY TERMÉBEN
fog megtartatni.

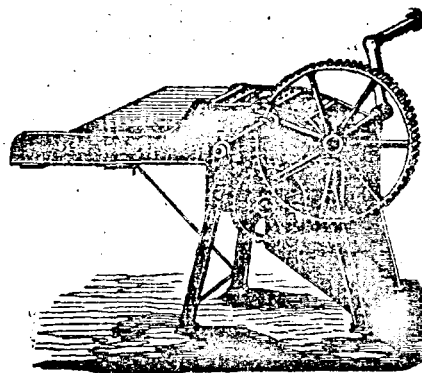
Ezen második rendkívüli közgyűlés, az elsőre is kitűzve volt következő tárgy: „A kereskedelmi törvényhez alkalmazott új alapszabályok tárgyalása, és a részvény-tőke rendezése” felett, tekintet nélkül az ott megjelent tagok számára, határozni fog.

Kelt Kolozsvártt, 1876. május 6-án, az igazgató-választmány megbízásából.

A „Victoria“ biztosító-társaság igazgatósága.

Alelnök	Igazgató	Vezérigazgató
SIMON.	WAGNER	SZÁSZ.
(17.)		(2-3)

TAUFFER FERENCZ

KOLOZSVÁRTT.

Ajánlja a már ösmeretes Mayer-féle amerikai szegszerkezetű vert vasból készült cséplőgépjeit, kézi- és lóerőre új javítással, Mayer Trieurs konkoly választó és különböző szelelő rostáit kedvező fizetési feltételek mellett.

(3)

(20—52)

Meghívás a „VICTORIA“ biztosító-társaság

tizedik rendes közgyűlésére.

A „VICTORIA“ biztosító-társaság t. cz. részvényesei, a Kolozsvártt, 1876. május hó 31-én délelötti 10 órakor a városház nagytermében tartandó

tizedik rendes közgyűlésére

az alapszabályok 25. 26. §§-ei értelmében ezennel tisztelettel meghívatnak.

A rendes közgyűlés tárgyai:

1. Az igazgató-választmány előterjesztése az 1875-ik üzletév eredményéről.	3. Indítványok.
2. A számadás felett határozás.	4. Választások a kereskedelmi törvény kívánatához képest átíromított szabályok értelmében.

Kelt Kolozsvártt, 1876. május 6-án, az igazgató-választmány megbízásából.

(1) (11—20)

A „VICTORIA“ biztosító-társaság igazgatósága:

alelnök: **SIMON.**

igazgató: **WAGNER.**

vezérigazgató: **SZÁSZ.**

Kivonat az alapszabályokból.

25. §. Közgyűlésen minden részvényesnek megjelenési és tanácskozási joga van.

A szavazatot illetőleg minden 2 új részvény egy szavazatra ad jogot. A részvényekre nézve a szavazati jog a régi alapszabályok szerinti változatlanul marad.

Tíz szavazatnál többet senki sem bírhat.

Távol levő részvényesek közönségesen csak szavazatképes részvényesek által képviseltetik magukat, azonban a határozott névre szóló régi részvényeseknél megengedtetik, hogy férjes nők férjeik, kiskorúak és gyámság alatt lévők gyámjaik és gondnokaik, testfiteltek, alapítványok választott meghatalmazottjaik által képviseltesenek, habár, az ily egyének részvényesek nem volnának is.

Tíz szavazatnál több egy kézben ily megbízás utján sem egyesíthető, bele értve ebbe már a saját szavazatszámot is.

26. §. Egyszerűen a részvényeseknek s azok képviselőinek a közgyűlésen joggyakorolhatás tekintetéből hivatalos igazoló jeggyel kell magukat ellátniok, mely jegy birtoklójának nevét, állását, a képviselt részvények és az azok után járó szavazat számát foglalja magában, mely jegyek szavazat alkalmával mindenkor, tanácskozás alkalmával pedig szűkeg esetén felmutatandók.

E célból az igazgató-választmány minden közgyűlés előtt saját kebeléből két tagot választ, kikhez az igazgatóság maga részéről egy harmadikot nevez, kik együtt képezik az igazoló bizottságot, mely közgyűlés előtt egy héttel folytonosan együtt ülven, a szavazatot igazoló részvények a közgyűlés előtt legalább 3 nappal ennél leteendőek, a meghatalmazványok hozzá beadandók, s az általa megvizsgált részvényes jogosítvány, és meghatalmazványok alapján az igazoló jegyeket kiadja, eljárásáról a közgyűlés elé terjesztendő jegyzőkönyvet és névjegyzéket vezetvén.

(Utánnymot nem díjaztatik.)

A kir. szab.

AZIENDA ASSICURATRICE

főügynöksége.

A kir. szab. Azienda Assicuratrice alólirott főügynökségének van szerencséje ezennel tudatni, hogy fel van hatalmazva mindennemű biztosítási ajánlatokat u. m.

- a) ajánlatokat tűzkárok ellen,
- b) „ jégkárok ellen,
- c) „ az ember életére, gyermek

ellátási és nyugdíjbiztosítási ajánlatokat a legelőbb díjakért elfogadni.

E társulat a birodalomban legrégebb, fennáll 1822. óta, biztosítási tőkéje tizenkét millió forint, eddig száz millió forinton felül fizetett károkat.

Kik vidéken megbízható ügynökökül ajánlkozni óhajtanak, szíveskedjenek alulirthoz fordulni.

Bővebb felvilágosítással szolgál

a kolozsvári főügynökség.

(16)

(3-3)

Ügynökségi helyiség belmonostorutca 19. szám.

Piaczi árak.

A héti vásár		Egy hectolter (=1.62 bécsi mérő)						100 Kilogramm (=178.55 bécsi font)		1 köbméter (=0.14 bécsi köböl)	1 kilogramm (=1.78 bécsi font)
helye	napja	tiszta buza	elegy buza	rozs	árpa	zab	törökbuza	széna	szalma	tüzifa	marha hus
ára krajczárookban											
Beszterce	máj. 9.	675	476	225	—	250	225	330	180	320	30
Brassó	máj. 12.	660	520	360	400	304	369	—	—	—	36
Csik-Szereda	máj. 10.	700	600	500	400	300	400	400	137	125	30
Décs	május 16.	340	250	220	—	115	200	510	160	450	32
Déva	máj. 13.	800	700	600	500	800	400	230	110	135	32
Erzsébetváros	máj. 13.	650	500	400	—	300	300	250	150	300	32
Gy.-Sz.-Miklós	máj. 13.	675	590	350	350	230	350	245	75	—	32
Fogaras	máj. 12.	590	355	305	—	235	230	280	120	460	34
K.-Fehérvár	máj. 13.	—	544	424	—	—	270	400	180	300	38
Kolozsvár	május 18.	680	460	400	—	300	270	220	110	360	40
M.-Vásárhely	máj. 11.	590	350	357	270	218	230	260	50	335	34
Naszód	máj. 4.	730	620	375	375	230	250	200	160	125	30
Nagy-Enyed	máj. 11.	650	525	325	—	340	250	300	60	444	32
N.-Szeben	május 16.	590	440	360	440	280	280	240	—	350	34
S.-Sz.-György	máj. 15.	660	600	360	400	300	350	450	100	200	34
Szamosújvár	május 15.	720	460	400	—	270	250	300	75	400	34
Sz.-Régen	máj. 11.	730	445	460	310	225	280	150	80	230	24
Sz.-Udvarhely	május 9.	650	425	345	—	260	325	250	100	300	36
Torda	april. 15.	660	500	360	300	270	230	250	120	1100	32
V.-Hunyad	május 13.	550	428	370	—	250	280	200	100	600	36

Az „Erdélyi Gazda“ hirdetési díjszabályzata.

16/10 lap	1-1		1-3		1-6		1-12		1-24		1-52	
	széri hirdetőkör											
	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.
14	—	36	—	70	—	120	—	200	—	360	—	—
7	—	18	—	35	—	60	—	100	—	180	—	—
3	50	9	—	17	50	30	—	50	—	90	—	—
1	75	4	50	8	75	15	—	25	—	45	—	—
—	90	2	25	4	40	7	50	12	50	22	50	—

Aszonkívül 30 kr. bélyegdíj annyiszor, a hányiszor a hirdetés megjelenik.

TARTALOM:

Adalékok állattenyésztésünk történetéhez. — Utmutatás a Mezőség kopárainak befásítására. Társalgó. — Választmányi ülés 1876. május 1-én. — Egyveleg. — Hirdetések. — Piaczi árak.